

Capitolul I

EXCEPȚIA LIPSEI CAPACITĂȚII PROCESUALE

I. Definiție

Capacitatea procesuală reprezintă o componentă a capacității civile și constă în aptitudinea unei persoane de a avea drepturi și obligații pe plan procesual și de a și le exercita, în nume propriu ori prin reprezentare, sau cu încuviințarea ori autorizarea prevăzute de lege. Cu alte cuvinte, capacitatea procesuală reprezintă reflectarea în plan procesual a capacității civile din dreptul substanțial.

Existența capacității procesuale, atât a subiectului activ, cât și a subiectului pasiv a acțiunii civile, reprezintă o condiție esențială pentru promovarea acțiunii civile. Sarcina probei îndeplinirii acestei condiții revine reclamantului. În cazul în care fie reclamantul, fie pârâtul sunt lipsiți de capacitate procesuală, acțiunea civilă va fi respinsă ca fiind introdusă de către, respectiv împotriva unei persoane lipsite de capacitate procesuală, fie ea de exercițiu, fie de folosință, tocmai pe calea invocării excepției lipsei capacității procesuale.

Art. 57 NCPC arată că persoanele care nu au exercițiul drepturilor procedurale nu pot sta în judecată decât dacă sunt reprezentate, asistate ori autorizate în condițiile prevăzute, după caz, în legile sau statutele care le reglementează capacitatea ori modul de organizare.

Capacitatea procesuală de exercițiu este, așadar, una dintre condițiile de exercitare a acțiunii civile. Trebuie remarcat că o persoană poate să fie parte în proces chiar dacă nu are capacitate de exercițiu, însă nu va putea să își exercite drepturile și obligațiile decât prin reprezentant. Capacitatea de exercițiu nu este, așadar, una dintre condițiile pentru a fi parte în proces, ci doar o condiție pentru a exercita acțiunea civilă. Legiuitorul a delimitat în mod expres cele două noțiuni, întrucât prin noul Cod nu mai folosește terminologia art. 42 C. pr. civ. 1865: „persoanele care nu au exercițiul drepturilor”, ci arată: „partea care nu are exercițiul drepturilor”. Rezultă în mod clar că o persoană lipsită de capacitate de exercițiu poate avea calitatea de parte în proces.

Ca și capacitatea procesuală de folosință, capacitatea procesuală de exercițiu este o aplicare în plan procesual a capacității de exercițiu civilă, definită prin art. 37 NCC ca fiind aptitudinea persoanei de a încheia singură acte juridice civile. În dreptul procesual, capacitatea de exercițiu nu este altceva decât aptitudinea părții de a exercita singură acțiunea civilă. În doctrină, capacitatea procesuală de exercițiu a fost definită ca fiind aptitudinea unei persoane care are folosința unui drept de a și-l putea apăra în proces, personal sau prin mandatar alesi.

Părțile pot să își exercite drepturile procesuale fie personal, fie prin reprezentanți, în funcție de capacitatea de exercițiu civilă de care dispun. Astfel, minorii până la 14 ani și persoanele puse sub interdicție sunt lipsite total de capacitate de exercițiu, ei exercitându-și drepturile procesuale doar prin reprezentanții legali. Persoanele lipsite de capacitate de exercițiu au dreptul să încheie personal doar acte de conservare ori acte de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent, care se execută în momentul încheierii lor (art. 43 NCC). Actele de procedură nu pot fi efectuate de către persoanele lipsite de capacitate de exercițiu personal, ci doar prin reprezentant legal. Exercițarea drepturilor procesuale se realizează prin intermediul instituției reprezentării procesuale. Astfel, acțiunea civilă va fi promovată de către reprezentantul legal, în numele minorului sau interzisului.

Minorii între 14 și 18 ani au capacitate de exercițiu restrânsă, ceea ce înseamnă că vor încheia singuri actele juridice de conservare, cele de administrare care nu îi prejudiciază și cele de dispoziție cu valoare mică, cu caracter curent și care se execută la data încheierii lor. Restul actelor juridice (în afara celor de dispoziție) minorul le încheie tot personal, însă, pentru a fi valabile, trebuie confirmate de către reprezentantul legal (art. 41 NCC). Dacă actul pe care îl încheie depășește dreptul de administrare, pe lângă confirmarea actului de către reprezentantul legal, mai este nevoie și de autorizarea instanței de tutelă [art. 146 alin. (2) NCC]. Pentru minorul cu capacitate de exercițiu restrânsă aflat sub tutelă, pe lângă confirmarea tutorelui, mai este nevoie și de avizul consultativ al consiliului de familie (art. 144 NCC).

În plan procesual, capacitatea de exercițiu restrânsă se manifestă prin asistare, ceea ce presupune că acțiunea este promovată personal de minor, cu asistarea ocrotitorului legal. În cazurile în care este necesară și autorizarea instanței de tutelă, ocrotitorul legal al persoanei trebuie să fie autorizat în prealabil de instanța de tutelă să facă anumite acte de dispoziție în numele minorului.

Art. 40 NCC reglementează și instituția capacității de exercițiu anticipate, ceea ce presupune că, în anumite cazuri speciale, minorilor care au împlinit vârsta de 16 ani instanța de tutelă le poate recunoaște capacitatea deplină de exercițiu. Este vorba de persoanele emancipate, care au dat dovadă de maturitate anticipată, fie în plan educațional, fie în cel familial. Aceste persoane vor putea să își exercite în mod direct drepturile procesuale, ca orice subiect cu capacitate deplină de exercițiu. De asemenea, minorul dobândește de drept capacitate de exercițiu deplină din momentul căsătoriei, chiar dacă nu a împlinit vârsta de 18 ani.

Atât în cazurile persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu, cât și ale acestora cu capacitate de exercițiu restrânsă care nu au reprezentant legal, art. 58 NCPC instituie posibilitatea instanței de a numi un curator special care să le reprezinte interesele procesuale până la numirea unui reprezentant legal. Curatorul special este desemnat doar pentru un anumit litigiu ce se află pe rolul instanței de judecată, și nu pentru toate actele juridice întocmite de minor sau interzis. De aceea, curatorul special trebuie să fie un avocat desemnat în mod special de către barou pentru instanța respectivă¹.

II. Practică judiciară

1. Cerere de valoare redusă

Cuvinte-cheie: *lipsa capacității procesuale, excepție de fond, acțiuni civile, capacitatea procesuală, nulitate absolută.*

Pe rol judecarea cauzei civile privind pe reclamanta E. E. M. SA, în contradictoriu cu pârâțul L. Ș., având ca obiect „cerere de valoare redusă 1296,75 lei”.

La apelul nominal făcut în ședința din camera de consiliu, la strigarea cauzei în intervalul orar stabilit, nu au răspuns părțile.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care,

Instanța invocă, din oficiu, excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâțului L. Ș. și reține cauza în pronunțare asupra excepției invocate.

---

¹ Alexandru Suci, *Excepțiile procesuale în noul Cod de procedură civilă*, ed. a IV-a, revizuită și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2019, pp. 141-144.

Instanța,

Deliberând asupra cauzei civile de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 13 mai 2020, sub nr. (...), sub procedura „cererii de valoare redusă”, reclamanta E. E. M. SA a solicitat obligarea pârâtului L. Ș. la plata sumei de 296.75 lei reprezentând contravaloare energie electrică, cu cheltuieli de judecată.

La termenul din 21 iulie 2020, instanța din oficiu a invocat și a rămas în pronunțare asupra excepției lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtului.

Asupra excepției invocate, instanța reține următoarele:

Potrivit art. 32 C. pr. civ. pentru formularea unei acțiuni civile, potrivit dispozițiilor procedurii civile, trebuie să fie îndeplinite următoarele condiții: să se pretindă un drept; să existe un interes; să existe capacitate procesuală; să existe calitate procesuală activă și pasivă.

Conform art. 56 C. pr. civ. capacitatea procesuală reprezintă aplicarea pe plan procesual a capacității civile, prin capacitate de folosință înțelegându-se aptitudinea unei persoane de a avea drepturi și obligații pe plan procesual, iar prin capacitatea procesuală de exercițiu aptitudinea unei persoane de a-și valorifica singură drepturile procedurale și de a-și îndeplini singură obligațiile procedurale, deci de a sta în judecată.

Lipsa capacității procesuale de folosință determină, pe cale de consecință, și lipsa capacității procesuale de exercițiu.

În cazul persoanelor fizice, potrivit art. 34 C. civ. 2009 capacitatea de folosință este aptitudinea persoanei de a avea drepturi și obligații civile, iar potrivit art. 35 C. civ. 2009, durata capacității de folosință, capacitatea de folosință începe la nașterea persoanei și încetează odată cu moartea acesteia.

Potrivit art. 56 alin. (3) C. pr. civ. lipsa capacității procesuale de folosință poate fi invocată în orice stare a procesului. Actele de procedură îndeplinite de cel care nu are capacitate de folosință sunt lovite de nulitate absolută.

Astfel, conform precizărilor depuse la dosarul cauzei, reiese faptul că pârâtul L. Ș. a decedat, conform actului de deces nr. 3564/16 septembrie 2004 (f. 29).

Excepția lipsei capacității procesuale de folosință este o excepție de fond, absolută și peremptorie, iar actele procedurale întocmite de o persoană lipsită de capacitate procesuală de folosință sau față de o asemenea persoană sunt lovite de nulitate absolută.

În cauză nu se poate dispune introducerea în cauză a eventualilor moștenitori, după cum nu se poate pronunța suspendarea cauzei, căci cauza lipsei capacității procesuale de folosință a fost anterioară datei introducerii cererii de față (13 mai 2020).

Pentru aceste considerente, instanța urmează să admită excepția lipsei capacității de folosință a pârâtului L. Ș. și să respingă cererea formulată de reclamantă ca fiind introdusă împotriva unei persoane lipsite de capacitate de folosință.

Pentru aceste motive, în numele legii hotărăște:

Admite excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtului.

Respinge cererea privind pe reclamant a E. E. M. SA, J40/(...)/2008, CUI (...), cu sediul în București, (...), sector 3, cu sediul actual în București, (...), în contradictoriu cu pârâtul L. Ș., decedat, CNP (...), cu ultimul domiciliu în București, (...), ca fiind introdusă împotriva unei persoane fără capacitate procesuală de folosință.

Cu apel în 30 de zile de la comunicare. Cererea de apel se depune la Judecătoria Sector 1 București.

Pronunțată în ședință publică azi, 21 iulie 2020.

Sentința civilă nr. 4101/21 iulie 2020, Judecătoria Sectorul 1 București

2. Cerere de valoare redusă

Cuvinte-cheie: *reclamanta, instanța, cererea, pârâțul, admite.*

Pe rol se află soluționarea cauzei civile având ca obiect „cerere de valoare redusă” formulată de reclamanta K. I. I. RO SA, cu sediul procesual ales în București, (...), în contradictoriu cu pârâțul I. C., cu domiciliul în Ploiești, (...), jud. Prahova.

Cauza se judecă fără citarea părților.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

În temeiul art. 131 C. pr. civ., instanța se declară competentă general, material și teritorial să soluționeze cauza dedusă judecătii.

Instanța invocă, din oficiu, excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtului, întrucât din extrasul obținut de la Serviciul de Evidență Informatizată a Populației reiese că pârâțul a decedat la data de 01 decembrie 2018, asupra căreia rămâne în pronunțare.

Instanța

Asupra excepției invocate de instanță din oficiu, excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtului, reține următoarele:

Cu respectarea dispozițiilor art. 248 C. pr. civ., instanța se va pronunța mai întâi asupra excepției lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtului, excepție de fond, absolută și peremptorie, care, în caz de admitere, ar face de prisos cercetarea în fond a pricinii.

Instanța verificând datele din cererea de chemare în judecată și datele din contractul de prestări servicii constată că numele pârâtului și al contractantului este I. C.

Având în vedere fișa de evidență MAI, raportat la dispozițiile art. 82 C. civ. potrivit căruia „orice persoană are dreptul la numele stabilit sau dobândit, potrivit legii”, iar potrivit art. 83 C. civ. numele cuprinde numele de familie și prenumele, instanța va admite excepția lipsei capacității de folosință a numitului I. C..

Potrivit art. 56 C. pr. civ. „poate fi parte în judecată orice persoană care are folosința drepturilor civile”.

Potrivit art. 35 C. civ. „capacitatea de folosință începe la nașterea persoanei și încetează odată cu moartea acesteia”.

Persoanele fizice dobândesc capacitatea de folosință în momentul nașterii și o pierd odată cu moartea.

Astfel fiind, instanța va admite excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtului, invocată de instanța din oficiu, și va respinge cererea formulată de reclamantă, ca introdusă împotriva unei persoane lipsită de capacitate procesuală de folosință.

Pentru aceste motive, în numele legii hotărăște:

Admite excepția lipsei capacității procesuale de folosință, excepție invocată de instanță din oficiu.

Respinge acțiunea formulată de reclamanta K. I. I. RO SA, cu sediul procesual ales în București, (...), în contradictoriu cu pârâțul I. C., cu domiciliul în Ploiești, (...), jud. Prahova ca introdusă împotriva unei persoane fără capacitate procesuală de folosință.

Cu apel în termen de 30 de zile de la comunicare, ce urmează a fi depus la Judecătoria Ploiești.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței azi 25 martie 2020.

Sentița civilă nr. 1543/25 martie 2020, Judecătoria Ploiești

3. Drepturi bănești

Cuvinte-cheie: *drepturi bănești, sentința, judecată, reclamantul, tribunalul.*

Pe rol fiind judecarea litigiului de muncă formulat de reclamantul R. G., cu domiciliul procesual ales în Tg. Mureș, (...), având CNP (...), în contradictoriu cu pârâta M., cu sediul în Tg. Mureș, (...), jud. Mureș, având CUI (...), având ca obiect drepturi bănești.

La apelul nominal făcut în ședința publică se constată lipsa părților.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către greșierul de ședință care a învederat faptul că a sosit la dosarul cauzei prin serviciul registratură al instanței la data de 25 februarie 2020, răspuns la adresa emisă către Tribunalul Specializat Mureș prin care se comunică alăturat copia sentinței nr. 86 din data de 02 martie 2018, pronunțată de această instanță în dosarul nr. (...), cu mențiunea rămânerii definitivă prin nerecurare la data de 22 martie 2018.

Instanța, având în vedere hotărârea comunicată de Tribunalul Specializat Mureș, respectiv Sentința nr. 86 din data de 02 martie 2018, pronunțată de această instanță în dosarul nr. (...), din oficiu, invocă excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei M. și reține cauza în pronunțare asupra acestei excepții.

Instanța,

Deliberând asupra cauzei, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Mureș la data de 28 iunie 2012 reclamantul R. G. L. a solicitat, în contradictoriu cu pârâta M. ca prin hotărâre judecătorească să se dispună obligarea pârâtei la acordarea drepturilor salariale pentru perioada 06 decembrie 2011-06 februarie 2012 și a drepturilor salariale pentru zilele de sâmbătă și duminică lucrate pe perioada angajării, respectiv 10 luni, fără cheltuieli de judecată.

Pârâta M. nu a formulat întâmpinare.

La termenul de judecată din data de 15 iulie 2019, instanța, din oficiu, a invocat excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei M.

Examinând excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei M., tribunalul reține următoarele:

Prin încheierea din data de 8 ianuarie 2013 a fost suspendată judecarea cauzei având ca obiect acțiunea formulată de reclamantul R. G. L. în contradictoriu cu pârâta M., conform art. 36 din legea nr. 85/2006.

Pentru acest termen de judecată a fost depusă sentința nr. 86/02 martie 2018 pronunțată de Tribunalul Specializat M. în dosarul nr. (...), din care rezultă că s-a dispus radierea pârâtei M. din evidențele ORC M. la data de 23 august 2012 ca urmare a închiderii procedurii falimentului (f. 106-107). Sentința menționată a rămas definitivă.

Deliberând asupra excepției lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei invocată din oficiu, tribunalul o constată întemeiată, pentru motivele ce vor fi expuse în continuare.

Capacitatea procesuală a societății comerciale constă în aptitudinea acesteia de a avea și de a exercita drepturi și de a-și asuma obligații procesuale, fiind o parte a capacității juridice a societății.

Capacitatea procesuală a societății comerciale se dobândește din ziua înmatriculării acesteia în registrul comerțului și încetează la data radierii societății din registrul comerțului.

La dosarul cauzei s-a depus în copie sentința definitivă nr. 86/02 martie 2018 pronunțată de Tribunalul Specializat M. în dosarul nr. (...), din care rezultă că s-a dispus radierea pârâtei M. din evidențele ORC M. ca urmare a închiderii procedurii falimentului.

Ca atare, tribunalul va admite excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei și pe cale de consecință va respinge acțiunea.

Pentru aceste motive, în numele legii hotărăște:

Admite excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei.

Respinge acțiunea civilă formulată de reclamantul R. G. L., cu domiciliul procesual ales în Tg. Mureș, (...), având CNP (...), în contradictoriu cu pârâta M., cu sediul în Tg. Mureș, (...), jud. Mureș, având CUI (...), ca urmare a admiterii excepției lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei.

Cu drept de recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică azi, 15 iunie 2020.

Sentința civilă nr. 337/15 iunie 2020, Tribunalul Mureș

4. Cerere de valoare redusă

Cuvinte-cheie: *capacitate procesuală, destinatar decedat, contradictoriu, instanța, admite excepția.*

Pe rol fiind judecarea cererii formulate de reclamanta S. D. G. SA, în contradictoriu cu pârâta H. A.-I., având ca obiect cerere de valoare redusă.

În temeiul prevederilor art. 231 alin. (4) teza I C. pr. civ. republicat, cu modificările ulterioare, instanța înregistrează ședința de judecată.

La apelul nominal făcut în ședința publică nu se prezintă părțile.

Verificând procedura de citare a părților, în temeiul art. 154 pct. 7, art. 14 C. pr. civ., instanța constată că aceasta este nelegal îndeplinită cu pârâta, întrucât citația s-a restituit la dosar, cu mențiunea „destinatar decedat”.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Instanța invocă, din oficiu, excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei decedate și reține cauza în pronunțare asupra excepției.

Instanța

Deliberând asupra cauzei civile de față, instanța constată următoarele:

Prin cererea formulată și înregistrată la data de 22 august 2019 pe rolul Judecătoriei B. M., reclamanta S. D. G. SA, în contradictoriu cu pârâta H. A.-I., a solicitat instanței obligarea pârâtei la plata sumei de 401,38 lei reprezentând contravaloarea prejudiciului suferit de reclamantă, prin distrugerea aparatului de măsurare, de către pârâtă.

Întrucât citația pârâtei s-a restituit la dosar, cu mențiunea „destinatar decedat”, în urma interogării bazei de date, s-a constatat că pârâta este decedată de la data de 10 mai 2015.

În drept, s-au invocat dispozițiile art. 1025-1033 C. pr. civ.

Acțiunea a fost legal timbrată cu suma de 20 de lei potrivit art. 6 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013 (f. 23).

În probațiune, au fost depuse înscrisuri.

La termenul de judecată din data de 24 august 2020 instanța invocă, din oficiu, excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei.

Analizând actele și lucrările dosarului, prin prisma excepției lipsei capacității procesuale de folosință invocate din oficiu, instanța reține următoarele:

Potrivit art. 248 alin. (1) C. pr. civ., instanța se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură și a celor de fond care fac inutilă, în totul sau în parte, administrarea de probe ori după caz, cercetarea în fond a cauzei.

În aceste condiții, instanța se va pronunța asupra excepției lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtului, excepție de fond, peremptorie și absolută.

Se reține că potrivit art. 34 C. civ., capacitatea de folosință este aptitudinea persoanei de a avea drepturi și obligații civile iar potrivit art. 56 C. pr. civ., „poate fi parte în judecată orice persoană care are folosința drepturilor civile”, deci, capacitatea procesuală de folosință apare ca fiind aptitudinea unei persoane de a avea drepturi și a-și asuma obligații în plan procesual. Conform alin. (3) teza I a aceluiași articol, „lipsa capacității procesuale de folosință poate fi invocată în orice stare a procesului”.

Astfel, capacitatea procesuală de folosință este una dintre condițiile de exercitare a acțiunii civile.

Așadar, din interpretarea per a contrario a dispozițiilor art. 56 alin. (1) C. pr. civ., o persoană lipsită de capacitate procesuală de folosință nu poate fi parte în judecată, aspect ce poate fi invocat oricând, în cursul procesului.

Așa cum rezultă din interogarea bazei de date, pârâta este decedată din data de 10 mai 2015, potrivit actului de deces înregistrat sub nr. 848/2015 la Primăria Municipiului B. M.

În lumina considerentelor expuse, instanța urmează să admită excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei, invocată din oficiu și, în consecință, să respingă acțiunea reclamantei ca fiind îndreptată împotriva unei persoane lipsite de capacitate procesuală de folosință.

Pentru aceste motive, în numele legii hotărăște:

Admite excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei, invocată din oficiu, de către instanță.

Respinge cererea de valoare redusă formulată de reclamanta D. G. SA, cu sediul în Mun. Târgu M., (...), jud. M., înregistrată la Registrul Comerțului sub nr. J (...), având C.U.I. (...), în contradictoriu cu pârâta H. A. I. decedată, cu ultimul domiciliu în Mun. Baia Mare, (...), jud. Maramureș, având CNP (...), ca fiind formulată împotriva unei persoane lipsite de capacitate procesuală de folosință.

Cu drept de apel în termen de 30 de zile de la comunicare, cererea de apel urmând a se depune la Judecătoria B. M.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 24 august 2020.

Sentința civilă nr. 6190/ 24 august 2020, Judecătoria Baia Mare

5. Obligație de a face

Cuvinte-cheie: *reclamant, pârât, capacitatea procesuală, litigiu, fond funciar, juridic, legea, instanța.*

Pe rol fiind pronunțarea hotărârii asupra cauzei civile privind pe reclamant C. V., C. I., S. V., S. A., M. L., M. C. E., M. T., F. H. M., M. M., M. D. A., M. G. L., M. E. I., B. S. V., T. L., D. Z., D. G. O., R. D., reclamant M. M. F., S. V., S. A., M. M., M. I. A., M. S. L., F. M., F. M. R., B. L., C. P., C. V., K. A., P. M. C., P. P. I., reclamant T. A. V. D., P. D. C. C., T. M. V., T. O. I., T. Ș., A. D. -DEC, A. O. L., M. F., M. A., M. F. M., M. I., M. I., P. A., P.V., F. E., F. I., reclamant F. V., C. I. M., T. S., M. I. O., M. R. Z., R. M. I., C. D. S., B. O. A., A. H. P., B. R.

S., C. G., C. E., G. A. M., C. C. V., S. G., D. A. M., reclamant T. A. V. D., S. E., V. A., R. V., P. A. I., P. I., P. O. C., C. A. L., L. R. E., F. C. R. I., C. S., N. D., S. E., S. A., G. D. M., reclamant F. M. L., G. L., C. M., G. V.-D., D. A., I. S. L., S. E. T., reclamant C. L. F. P. S. D. DE PROPRIETATE PRIVATA ASUPRA T., reclamant S. A.-T., reclamant S. I. M., reclamant G. I., reclamant F. M. L., reclamant H. A. M., reclamant C. I.-N. și pe pârât C. L. P. I. T. F., pârât C. J. C. P. S. D. de Proprietate Privată asupra T., pârât (...) de I. SA – LA S. Z. R. V. & PARTNERS, pârât (...) -N., pârât O. T. E. S. K. B. R. T., pârât S. R. prin M. F. P.- LA AJFP C., intervenient F. R. L., pârât (...), O. B. N., având ca obiect obligație de a face.

S-a făcut referatul cauzei de către greșier, după care se constată că dezbaterea pe fond a cauzei a avut loc în ședința publică din data de 26 februarie 2020, când părțile prezente au pus concluzii pe fond, conform încheierii de ședință din acea zi, încheiere ce face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Tribunalul

Deliberând asupra excepțiilor lipsei de interes, a excepției lipsei capacității procesuale de folosință a Comisiei L. de Fond Funciar F., a excepției lipsei capacității procesuale de folosință a Comisiei L. pentru I. T. F., și a excepției lipsei calității procesuale active a Comisiei Locale de Fond Funciar F., reține următoarele:

Cu privire la excepția lipsei de interes a pârâtelor (...) de I. SA și SC A. SA:

Ținând seama de evidența rezultată din extrasele de carte funciară precum și raportat la capetele de cerere formulate privind obligarea pârâtei (...) de I. S.A, să pună la dispoziția reclamantei terenul din litigiu, precum și a petitelor de rectificare de carte funciară formulate în contradictoriu cu ambele pârâte, se apreciază ca acestea justifică un interes în invocarea excepțiilor prin care se tinde la respingerea acțiunii, motive pentru care urmează să respingă excepția lipsei de interes ca fiind neîntemeiată.

Cu privire la excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei C. L. de Fond Funciar F., a excepției lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei C. L. pentru I. T. F.:

Instanța reține că potrivit dispozițiilor art. 56 alin. (2) C. pr. civ „(...) pot sta în judecată asociațiile, societățile sau alte entități fără personalitate juridică, dacă sunt constituite potrivit legii”, or cele două pârâte fiind constituite în baza Legii nr. 18/1991, respectiv a Legii nr. 165/2013, acestea pot sta în judecată, motive pentru care urmează să respingă excepția ca fiind neîntemeiată.

Instanța nu poate reține susținerile pârâtei (...) de I. S.A, privind incidența dispozițiilor art. 52 alin. (1) și (2) din Legea nr. 18/1991, întrucât apreciază că aceste dispoziții vizează calitatea procesuală activă, respectiv pasivă și nu capacitatea procesuală de a sta în judecată.

Pentru aceste considerente, instanța va respinge ca fiind neîntemeiate excepțiile lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei C. L. de Fond Funciar F., a excepției lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei C. L. pentru I. T. F.

Referitor la excepția lipsei calității procesuale active a Comisiei Locale F., instanța reține următoarele:

Calitatea procesuală, potrivit dispozițiilor art. 36 C. pr. civ., presupune existența unei identități între cerere și el care este titularul dreptului din raportul juridic dedus judecății iar existența sau inexistența drepturilor constituie o chestiune de fond.

Instanța apreciază ca analizarea și pronunțarea asupra excepției lipsei calității procesuale active a Comisiei Locale de fond Funciar F., în prezenta cauză nu se poate face strict numai prin prisma aspectelor invocate referitoare la incidența dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 18/1991 coroborate cu dispozițiile art. 5 din H.G. nr. 890/2005, care prevăd atribuțiile

comisiei locale, ci și în raport de aspecte ce țin de dreptul de proprietate și calitatea de titular al dreptului de proprietate asupra terenului din litigiu, fiind necesară administrarea de probe, motive pentru care, va dispune unirea excepției lipsei calității procesuale active a Comisiei Locale F., cu fondul cauzei.

Pe aceste motive, în numele legii dispune

Respinge excepția lipsei de interes a pârâtelor (...) de I. SA și SC A. SA

Respinge excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei C. L. de Fond Funciar F., precum și excepția lipsei capacității procesuale de folosință a Comisiei L. pentru I. T. F.

Unește cu fondul cauzei excepția lipsei calității procesuale active a Comisiei Locale Fond Funciar F.

Stabilește termen de judecată la data de 22 aprilie 2020, sala 130, ora 12. Dispune citarea părților.

Pronunțată în ședința publică azi, 11 martie 2020.

Încheiere civilă nr. 140/11 martie 2020, Tribunalul Cluj

6. Obligația de a face

Cuvinte-cheie: *capacitatea procesuală, reclamanta, respinge acțiunea, instanța, apelul nominal.*

Pe rol judecarea cauzei Civil privind pe reclamant D. S. R. SRL și pe pârât A. M., având ca obiect obligație de a face.

La apelul nominal au lipsit părțile.

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către greșier, care învederează obiectul dosarului, stadiul procesual, precum și modul de îndeplinire a procedurii de citare, faptul că a fost depus certificatul de deces al pârâtului de către Direcția de Evidență a Persoanelor Sector 4, după care,

Instanța dispune lăsarea cauzei la a doua strigare în vederea prezentării părților.

La apelul nominal făcut în ședința publică, la a doua strigare a cauzei, au lipsit părțile.

Instanța reține cauza în pronunțare pe excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtului, pe care o invocă din oficiu.

Instanța

Deliberând asupra cauzei civile de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătorei Cornetu la data de 12 ianuarie 2017 sub numărul de mai sus, reclamanta D. S. R. SRL a solicitat în contradictoriu cu pârâtul M. A. obligarea acestuia la permiterea accesului acesteia în incinta locului de consum din (...), localitatea G., jud. I., în vederea ridicării mijlocului de măsurare a consumului de gaze naturale tip MEMBRANA BK-G4T, seria (...), cu cheltuieli de judecată.

În motivare, în esență, reclamanta a precizat că, urmare a notificării acesteia de către furnizorul ENGIE România SA cu privire la rezilierea contractului de furnizare a gazelor naturale, aferent locului de consum, reclamanta are obligația de a ridica mijlocul de măsurare și de a sigila instalația de utilizare a consumatorului. De asemenea s-a precizat că în data de 10 ianuarie 2014 și 06 octombrie 2016 o echipă a reclamantei s-a deplasat la locul de consum dar accesul în incintă nu a fost posibil.

În drept, au fost invocate prevederile art. 1165, art. 1349 și urm. C. civ., art. 148-151, art. 411 alin. (1) pct. 2 și art. 223 alin. (3) C. pr. civ.

În dovedire, reclamanta a depus la dosar un set de înscrisuri.

Cererea a fost legal timbrată.

La prezentul termen instanța a invocat excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtului.

Analizând cererea de chemare în judecată prin prisma excepției lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei, instanța de judecată reține următoarele:

Verificarea capacității procesuale de folosință a părților are prioritate în raport de orice aspecte legate de fondul cauzei.

Pentru ca o persoană fizică sau juridică să fie parte într-un proces civil, trebuie îndeplinite cumulativ anumite condiții, care sunt, în același timp, condiții generale de exercitarea a acțiunii civile: afirmarea unui drept sau formularea unei pretenții, interesul, capacitatea procesuală și calitatea procesuală.

Capacitatea procesuală reprezintă aplicarea pe plan procesual a capacității civile și este formată din capacitatea procesuală de folosință și capacitatea procesuală de exercițiu.

Capacitatea procesuală de folosință constă în aptitudinea unei persoane de a avea drepturi și obligații pe plan procesual. Conform art. 35 C. civ. capacitatea de folosință a unei persoane fizice încetează odată cu decesul acesteia.

Conform extrasului din registrul de decese din dosar, pârâtul M. A. a decedat la data de 28 februarie 2012, anterior formulării prezentei acțiuni.

Prin urmare, luând în considerare aspectele enunțate, instanța va admite excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtei și va respinge acțiunea ca fiind formulată împotriva unei persoane fără capacitate procesuală de folosință.

Pentru aceste motive, în numele legii hotărăște:

Admite excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâtului, invocată din oficiu.

Respinge acțiunea privind pe reclamant D. S. R. SRL cu sediul în sector 4, București, (...) pe pârât A. M. cu domiciliul în București, (...), sector 4, pentru lipsa capacității procesuale de folosință a pârâtului.

Cu drept de a formula apel în termen de 30 zile de la comunicare. Apelul se depune la Judecătoria Cornetu.

Pronunțată în ședință publică, azi, 27 iunie 2017.

Sentința civilă nr. 2517/27 iunie 2017, ORC de pe lângă Tribunalul Bihor

Capitolul II

EXCEPȚIA LIPSEI DE CALITATE PROCESUALĂ

I. Definiție

Excepția lipsei calității procesuale este o excepție de fond, absolută și peremptorie. Pe parcursul procesului, lipsa calității procesuale se invocă pe cale de excepție, de oricare dintre părți, de către procuror sau instanță din oficiu. Poate fi invocată și direct în apel sau în recurs, cu privire la calitatea activă sau pasivă în fața primei instanțe; cu atât mai mult poate fi invocată în apel sau recurs excepția lipsei calității procesuale active sau pasive.

S-a exprimat și părerea că prin calitate procesuală se înțelege interesul îndreptățit al unei persoane de a cere concursul justiției, ce izvorăște din încălcarea unui drept propriu sau dintr-un raport – recunoscut de lege – de conexitate cu acel drept. În această concepție, se pune semnul egalității între interes și calitate procesuală, existând pericolul de a confunda cele două noțiuni. Interesul este însă una dintre condițiile de exercitare a acțiunii civile, ca și calitatea procesuală. Ele nu se pot confunda, iar una nu poate fi o componentă a celeilalte, altfel, art. 32 NCPC ar rămâne fără conținut.

În ceea ce ne privește, calitatea procesuală este o însușire a unui subiect de drept ce-i conferă legitimitatea de a sta în proces. Ea poate izvorî atât dintr-un raport juridic de drept material în care subiectul este parte, cât și dintr-un raport conex cu acesta, recunoscut de lege.

Prin art. 36 NCPC a fost adoptată definiția calității procesuale, arătându-se că aceasta rezultă din identitatea dintre părți și subiectele raportului juridic litigios, astfel cum acesta este dedus judecății.

Calitatea procesuală a tuturor părților trebuie dovedită de cel care sesizează instanța cu o cerere, astfel că se vorbește de o legitimare procesuală (*legitimatio ad causam*) atât activă (a reclamantului), cât și pasivă (a pârâtului). Cazul clasic este acela în care cel care acționează în justiție este aceeași persoană din raportul juridic material căruia i se cuvine ceva. Cel împotriva căruia acționează este chiar persoana care are o obligație corelativă dreptului reclamat. Dreptul și obligația trebuie doar afirmate, nu este necesar ca ele să și existe, întrucât această chestiune nu ține de condițiile de exercitare a acțiunii, ci de fondul litigiului, ce va fi rezolvat ulterior de instanță.

Există situații în care cel care acționează în justiție o face în calitate de reprezentant al titularului din raportul juridic material. Reprezentarea poate să fie legală, convențională sau judiciară. Reprezentarea legală intervine în cazul persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu; cea convențională, în cazul în care titularul dreptului împuternicește o altă persoană să exercite acțiunea civilă; iar reprezentarea judiciară, când judecătorul numește un reprezentant în condițiile art. 58 NCPC.

Uneori, legiuitorul leagă calitatea procesuală de interesul pentru formularea acțiunii, folosind în textele legale expresia „oricine are interes poate formula acțiune”².

---

² Alexandru Suci, *Excepțiile procesuale în noul Cod de procedură civilă*, ed. a IV-a, revizuită și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2019, pp. 147-148.